

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
2010 թ. հուլիս ամսվա վերաֆինանսավորման
տոկոսադրույքի վերաբերյալ

2010 թ. հուլիսի 13-ի ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստին մասնակցում էին՝ ՀՀ ԿԲ նախագահ Արթուր Ջավադյանը, նախագահի տեղակալ Վաչե Գաբրիելյանը, խորհրդի անդամներ Ամալյա Սարիբեկյանը, Ահարոն Չիլինգարյանը, Անդրանիկ Նորեկյանը, Վախթանգ Աբրահամյանը:

Խորհրդի նիստը սկսվեց իրավիճակային հաշվետվության ներկայացմամբ, որտեղ քննարկվեցին գնաճի, արտաքին միջավայրի, իրական, հարկաբյուջետային և դրամավարկային հատվածների ընթացիկ զարգացումները: Հունիսի վերջի դրությամբ առկա հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների միտումները համընկել են եռամսյակային կանխատեսումների ուղղություններին, այդուհանդերձ արձանագրվել են շեղումներ արագության առումով: Տարեսկզբից դրամավարկային պայմանների շարունակական խստացումը, հումքային և պարենային ապրանքների միջազգային գների նվազումը, 2009 թ. իրականացրած դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների ընդլայնողական ազդեցության աստիճանական մարումը հանգեցրել են 12-ամսյա գնաճի կանխատեսվածից ավելի արագ տեմպերով նվազմանը, սակայն այն դեռևս գերազանցում է նպատակային միջակայքի վերին սահմանը:

Ըստ պաշտոնական վիճակագրության, 2010 թ. հունիսին նախորդ ամսվա նկատմամբ արձանագրվել է 0.8% գնանկում, որի պարագայում 12-ամսյա ցուցանիշը նվազել է նախորդ ամսվա նույն ցուցանիշի նկատմամբ 0.5 տոկոսային կետով՝ կազմելով 5.8%: Վերջինս շուրջ 1 տոկոսային կետով ցածր է ԿԲ կողմից կանխատեսված գնաճի ցուցանիշից: Պարենային ապրանքների գները նվազել են 1.2%-ով (նպաստումը գնաճին -0.7 տոկոսային կետ), ոչ պարենային ապրանքների գները՝ 0.9%-ով (նպաստումը գնաճին -0.1 տոկոսային կետ), իսկ ծառայությունների սակագներն աճել են 0.1%-ով (նպաստումը գնաճին 0.03 տոկոսային կետ): Հունիսին արձանագրված գնանկումը հիմնականում պայմանավորվել է «Բանջարեղեն և կարտոֆիլ», «Միրգ», «Շաքար», «Ձու» ապրանքախմբերի և բենզինի և դիզելային վառելիքի գների նվազմամբ, որոնց ընդհանուր նպաստումը գնանկմանը կազմել է 0.8 տոկոսային կետ:

Եռամսյակի ընթացքում արձանագրվել է 1.6 % գնաճ: Ընդ որում, պարենային ապրանքների գներն աճել են 1.3%-ով (նպաստումը ընդհանուր գնաճին 0.7 տոկոսային կետ), ոչ պարենային ապրանքների գները՝ 1.9%-ով (նպաստումը գնաճին 0.3 տոկոսային կետ), իսկ ծառայությունների սակագները՝ 2.0%-ով (նպաստումը գնաճին 0.6 տոկոսային կետ): Պարենային ապրանքների գնաճը հիմնականում պայմանավորվել է «Միրգ» և «Մսամթերք» ապրանքախմբերում գների աճով՝ որոնց նպաստումը գնաճին կազմել է 0.7 տոկոսային կետ: Ծառայությունների սակագների աճը բնակարանային, կոմունալ ծառայությունների հաշվին է՝ ընդհանուր գնաճին 0.7 տոկոսային կետ նպաստմամբ:

ՀՆԱ իրական աճը հունվար-մայիսին նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ կազմել է 8.8%: Նման բարձր ցուցանիշը ձևավորվել տնտեսության բոլոր ճյուղերում արձանագրված աճերի շնորհիվ, ինչպես նաև 2009 թ. նույն ժամանակահատվածում իրական ՀՆԱ-ի կտրուկ նվազման բազային ազդեցության արդյունքում: Արդյունաբերության ճյուղում արձանագրվել է ավելացված արժեքի 9.2% աճ, շինարարության ճյուղում՝ 22.5%, ծառայությունների ոլորտում՝ 4.8%, գյուղատնտեսությունում 1% ավելացված արժեքի աճ: Ընդ որում, բուսաբուծության ենթաճյուղի անկումը հունվար-մայիսին կազմել է 5.3%, և գյուղատնտեսության ոլորտի աճն արձանագրվել է ձվի արտադրության ծավալների 29.8% աճի հաշվին:

Արտաքին միջավայրի և ներքին տնտեսության դրական զարգացումների ներքո աճել է նաև արտաքին ապրանքաշրջանառությունը. հունվար-մայիսին ապրանքների արտահանումը, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ ավելացել է 64.5%-ով, իսկ ներմուծումը՝ 28.5%-ով: Արտահանման բարձր աճն այդ ժամանակահատվածում ձևավորվել է մետաղների համաշխարհային գների բարձր մակարդակի, խոշոր արտահանող ճյուղերին Կառավարության աջակցության, ինչպես նաև 2009 թ. ընթացքում արտահանման անկմամբ պայմանավորված բազային ազդեցություններով: Ներմուծման ընդհանուր ծավալում առաջանցիկ աճ են արձանագրել ներդրումային ապրանքների և վառելիքի ծավալները:

Ներկայացվեցին նաև ՀՀ ֆինանսական շուկայի զարգացումները: Երկրորդ եռամսյակի սկզբին առկա է եղել գնաճային ներուժ և ԿԲ-ն շարունակել է դրամավարկային պայմանների խստացումը: Եռամսյակի առաջին երկու ամիսներին վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը բարձրացվել է 0.25-ական տոկոսային կետով, իսկ հունիսի սկզբին անորոշությունների գերակայության պայմաններում տոկոսադրույքը չի փոփոխվել: Միաժամանակ, ԿԲ և Կառավարության կողմից ապարդյարայնացման միջոցառումների ներքո փոփոխվել է պարտադիր պահուստավորման մեխանիզմը: Արդյունքում երկրորդ եռամսյակի ընթացքում գրանցվել է դրամային ավանդների 3.4% աճ և արտարժույթային ավանդների 4.3% նվազում (բացառելով փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը), ինչի արդյունքում դոլարայնացման մակարդակը նվազել է 7.7%-ով: Չնայած դրան, արտարժույթով վարկավորման ծավալներն էապես գերազանցել են դրամով վարկավորման ծավալներին. եռամսյակի ընթացքում դրամով վարկավորումը մնացել է գրեթե անփոփոխ, մինչդեռ արտարժույթով վարկավորման աճը կազմել է 3.7% (բացառելով փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը՝ շուրջ 13.0%):

Միջբանկային ռեպո շուկայում միջին շուկայական տոկոսադրույքը նախորդ եռամսյակի համեմատ նվազել է 1.43 տոկոսային կետով և կազմել 7.41%: Ընդ որում, եռամսյակի սկզբում այն դրսևորել է աճի միտում՝ մինչև ապրիլի վերջ հասնելով 11.05%, որից հետո շարունակաբար նվազել է: Եռամսյակի սկզբից ՊՊ առաջնային շուկայում տոկոսադրույքներն աճել են՝ մայիսին հասնելով 13.96%-ի՝ ապրիլի 9.15%-ի դիմաց: Այնուհետև եռամսյակի ավարտին արձանագրվել է տոկոսադրույքների անկում՝ մինչև 9.59%:

Իրավիճակային հաշվետվության քննարկումից հետո խորհուրդը սկսեց քննարկումներն արտաքին և ներքին զարգացումների, դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների վերաբերյալ:

2010 թ. առաջին կեսին դիտարկված բարձր տնտեսական ակտիվության պայմաններում ԱՄՀ-ը հուլիսին կրկին վերանայել է համաշխարհային տնտեսական աճի կանխատեսումները՝ աճի ուղղությամբ՝ 2010թ. համար կանխատեսելով շուրջ 4.6% աճ, ինչը 0.4 տոկոսային կետով բարձր է ապրիլի կանխատեսումներից: Այնուամենայնիվ, ֆինանսական անկայունության մտավախությունների ներքո կտրուկ մեծացել են տնտեսական աճի նվազման ռիսկերը: Իսկ նոր կանխատեսումների իրացումը, ըստ ԱՄՀ-ի, մեծապես պայմանավորված է կայունության ու վստահության վերականգնմանն ուղղված տնտեսական քաղաքականությունների հաջող իրականացմամբ: Միաժամանակ անորոշ է Եվրոպական արժույթի, հումքային և պարենային ապրանքների միջազգային գների վարքագծերը:

Հարկաբյուջետային հատվածի կողմից երկրորդ եռամսյակի ընթացքում ընդլայնող ազդեցության աստիճանական նվազման արդյունքում գնաճային ճնշումները տնտեսությունում թուլացել են, սակայն վերջիններս շարունակել են գերակայել մասնավոր ծախսումների նվազմամբ պայմանավորված գնանկումային ճնշումներին: Այս պարագայում, հաշվի առնելով աշխատանքի շուկայի չեզոք ազդեցությունը գնաճի վրա, ինչպես նաև տնտեսական զարգացումների արդյունքում համախառն պահանջարկի աճի սպասումները, ներքին տնտեսությունում կապիտալի գնաճային որոշակի միջավայր: Միևնույն ժամանակ, բնակլիմայական անբարենպաստ պայմանների հետևանքով վեգետացիոն շրջանի հետաձգմամբ պայմանավորված՝ ամռան գնանկումային ժամանակահատվածում 12-ամսյա գնաճը կցուցաբերի տատանողական վարքագիծ: Ակնկալվում է, որ հուլիսին գյուղատնտեսական ապրանքների գների սպասվող սեզոնային ավելի քիչ անկման պարագայում գնաճը կբարձրանա՝ հասնելով 7% մակարդակին, իսկ այնուհետև օգոստոսին այն կրկին կնվազի մինչև 6%-ի շրջանակները՝ մոտենալով նպատակային միջակայքի վերին սահմանին:

Խորհուրդն ամփոփեց, որ, չնայած տարեսկզբից դրամավարկային պայմանների շարունակական խստացումը, հումքային և պարենային ապրանքների միջազգային գների նվազումը, 2009թ. իրականացրած դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների ընդլայնողական ազդեցության աստիճանական մարումը հանգեցրել են 12-ամսյա գնաճի կանխատեսվածից ավելի արագ տեմպերով նվազմանը, սակայն այն դեռևս գերազանցում է նպատակային միջակայքի վերին սահմանը: Եվ, չնայած նշված գործոններն իրենց ազդեցությունը կունենան նաև առաջիկա ժամանակահատվածում, այդուհանդերձ 2010 թ. համախառն պահանջարկի աստիճանական վերականգնումը և սեզոնային գյուղատնտեսական ապրանքների գների դինամիկան միտված են ձևավորելու գնաճային ճնշումներ: Միաժամանակ, դեռևս անորոշ են Եվրոպական արժույթի, հումքային և պարենային ապրանքների միջազգային գների ապագա վարքագծերը:

Այս իրավիճակում խորհուրդը նպատակահարմար գտավ շարունակել ձեռնպահ մնալ դրամավարկային պայմանների փոփոխությունից և 2010 թ. հուլիսի 13-ի նիստում որոշեց անփոփոխ թողնել վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը՝ 7.25%: Ներգրավված ավանդների և լոմբարդային ռեպոների տոկոսադրույքները սահմանվեցին համապատասխանաբար 4.25% և 10.25%:

Հաղորդագրությունից օգտվելու դեպքում հղումը սկզբնաղբյուրին պարտադիր է:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

հեռ/ֆաքս. 56 37 61

Էլ-փոստ. mcba@cba.am

www.cba.am